

Mandat for utvalg som skal utrede pensjonsordningen for sjømenn

1. Bakgrunn

Ved lov 5. juni 2009 nr. 32 ble det vedtatt nye regler om alderspensjon i folketrygden. Det ble blant annet innført regler om alleårsopptjening, levealdersjustering og fleksibelt uttak av alderspensjonen. Det ble også innført nye regler om regulering av pensjonene. Levealdersjustering, fleksibelt uttak og nye reguleringsprinsipper ble innført fra 1. januar 2011, mens nye opptjeningsregler fases gradvis inn for personer født i 1954 og senere.

Med virkning fra 1. januar 2011 ble det innført samme regulering av sjømannspensjon som alderspensjon i folketrygden, jf. lov 17. desember 2010 nr. 77 og Prop. 18 L (2010-2011). Endringen skulle bidra til at nødvendige tilpasninger i pensjonsordningen for sjømenn var på plass når endringene i reglene for alderspensjon i folketrygden trådte i kraft fra 1. januar 2011. Arbeidsdepartementet varslet samtidig at det på lengre sikt skal foretas en bredere gjennomgang av pensjonsordningen for sjømenn i samråd med partene, med sikte på å finne fram til en varig løsning for pensjonstrygden for sjømenn tilpasset prinsippene i pensjonsreformen.

2. Kartlegging

Utvalget skal kartlegge og beskrive pensjonsrettighetene til arbeidstakere som er omfattet av lov om pensjonstrygd for sjømenn. Kartleggingen skal omfatte pensjonsrettigheter arbeidstakerne har i tillegg til folketrygden.

De aktuelle arbeidstakerne omfattes av ulike tariffavtaler. Utvalget bes beskrive likheter og ulikheter i de tariffestede pensjonsordningene knyttet til hvem som er omfattet av ordningen, hvilke ytelser ordningene har, kompensasjonsgrad, pensjonsalder, uttaksalder og ytelsenes varighet.

Utvalget bes beskrive hvordan de ulike pensjonsytelsene finansieres i dag. Utvalget bes beskrive finansieringssystemet i Pensjonstrygden for sjømenn.

Utvalget skal kartlegge rekkevidden og betydningen av ILO-konvensjon nr. 71/1946 om pensjoner til sjømenn som Norge er bundet av.

Utvalget bes vurdere om det er andre relevante forhold som bør kartlegges.

3. Vurderinger

Pensjonstrygden for sjømenn er i dag en lovfestet tidligpensjonsordning fra 60 til 67 år som finansieres løpende av næringen (arbeidstakere og rederier) gjennom et utligningsprinsipp og med statlig garanti. Ordningen skiller seg dermed fra andre supplerende ordninger for arbeidstakere i privat sektor. I tillegg er det opprettet ulike pensjonsordninger med grunnlag i tariffavtale. Med utgangspunkt i utvalgets kartlegging og endringene som er gjort i folketrygdens alderspensjon, bes utvalget vurdere ulike alternativer for supplerende pensjonsløsning for arbeidstakere som i dag er omfattet av pensjonstrygden for sjømenn.

Ved vurderingen av tilpasninger av pensjonsordningen bes utvalget legge til grunn at prinsippene for ny alderspensjon i folketrygden skal være førende. Det vil si at alternative pensjonsløsninger skal ha som utgangspunkt alleårsopptjening, levealdersjustering og nøytralt fleksibelt uttak av pensjonene. Det skal også utredes alternativer for nivået på ytelsen og nedre og øvre aldersgrense for uttak.

Utvalget bes videre utrede overgang til en pensjonsløsning som følger pensjonslovgivningen i privat sektor. I den sammenheng skal utvalget utrede hvilke overgangsordninger som kan være aktuelle ved en slik omlegging.

Utvalget skal på bakgrunn av disse vurderingene komme med forslag til varig supplerende pensjonsløsning for dem som er omfattet av lov om pensjonstrygd for sjømenn.

Utvalgets forslag bør ikke komme i konflikt med forpliktelsene som følger av internasjonale avtaler.

Utvalget skal utrede de økonomiske og administrative konsekvensene av de ulike alternativene til varig pensjonsløsning.

4. Frist

Utvalget skal levere sin rapport til Arbeidsdepartementet innen 1. juli 2014.